

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

E LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
in the United States

VOL. LXI

Price 15c

Chicago, Ill. — Pirmadienis, rugsėjo-September 27, 1976 m.

NO. 224

RODEZIJA PRIĖMĖ KISINGERIO PASIŪLYMA

BUVĘS SENATORIUS PAUL DOUGLAS MIRĖ PO TRIJŲ ŠIRDIES SMŪGIŲ

Itikino senatą praversti Pavergtųjų Tautų
savaite, padėjo tremtiniais atvykti

WASHINGTONAS, D. C. — Buvęs JAV senatorius Paul Douglas, gavęs tris širdies smūgius, mirė Washingtone esančiuose savo namuose.

Paul Douglas

Paskutiniu metu Paul Douglas gana blogai jautėsi, nes širdies smūgiai gerokai apardė jo sveikatą ir neleido jam pabaigti savo atsiminimų. Dalis jų jau parušta spaudai, bet didoka jų dalis tikrai suplanuota, bet nespėta pabaigti. Sen. Douglas praleido 18 metų JAV senatę. Jis pralaimėjo rinkimus 1966 metais, kai jo vieton pasisūlė jaunes ir gabūs Charles Percy.

Okinawoj Douglas buvo sužeistas. Paul Douglas kelis metus profesoravo Chicagoj universitete, dėstė ekonomiją, buvo pakrypes gerokai į kairę. Jis čikagiečių buvo išrinktas miesto aldermanu, bet kai kažkas jį įžeidė po sėdžių metu, tai jis savanoriu įstojo į JAV marinių korpusą ir paprašė siųsti į pačius pavojingiausius kovos frontus.

Jam tėjo tarnauti Pacifike. Kai mariniai kėlėsi į Okinawa salą, Douglas dalyvavo kovose ir jam sunkiai buvo sužeista ranka. Apgydytas profesorius vėl paprašė vykti į frontą. Karo pabaigoje grįžo kapitonu laipsniu. 1948 metais jis buvo išrinktas senatorium ir rūpinosi krašto vidaus ir užsienio reikalais.

Douglas buvo pavergtųjų tautų draugas, padėjo vesti kovą už išlaisvinimą. Jis įtikino kongreso atstovus padaryti didelį paežerio parką, o dabar, kai Douglas mirė, tai Illinois senatoriai nori pasilikti dabartinį Dunes parką pavadinti Douglas parku. Douglas apgynė parką Chicagos ir Gary gyventojams, bet toje srityje žemė turėjusi lietuviai nukentėjo, nes jų žemė buvo nuvertinta.

Pasikėsiniimas Etiopijoje
nepavyko

ADDIS ABABA. — Majoras Mengistu Haile Mariam, Etiopijos kairiųjų kariškių valdančios juntos "kietarankis" išliko gyvas ketvirtadienio naktį pasikėsiniui prieš jį nepavykus. Valdiškosios juntos pranešimu, tai buvo pirmas pasikėsinimas prieš vieną iš trijų narį Laikinosios Karinės Tarybos, kuri 1974 metais nuvertė imperatorių Haile Seassie. Mengistu yra tos tarybos pirmininkas.

TRUMPAI IS VISUR

Krikščionys netiki Arafato pažadais

BEIRUTAS. — Naujam Libano prezidentui Elias Sarkis besistengiant gauti pritarimą Palestiniečių karo pailaubų pasiūlymui, kovos penktadienį apriomo, bet dešinėji pasilieka skeptikai dėl "Palestinos Išlaisvinimo Organizacijos" šefo Yassir Arafato "karo pailaubų dovanos" pasiūlymo. Dešiniųjų vadas Pierre Gemayel aiškiai pasakė, kad krikščionys mano apie Arafato pasiūlymą, "Tai nėra tikros pailaubos, o pailaubų komedija". Arafatas nesilaikė savo žodžio dėl 54 kartų anksčiau sutartų pailaubų, mes nematome priežasties kad dabar laikytusi".

Arabai tesia Izraelio boikotą

HOUSTON, Texas. — Arabų valstybės turi "visas intencijas" stiprinti santykius su JAV biznio pasauliu, bet neišsivadės Izraelio boikoto", pareiškė 1,400 biznierių susirinkimui čia atvykęs Saudi Arabijos užsienio reikalų ministras princas Saud Al Faisal. Princas pabrėždamas pareiškė, kokie "gilūs interesai sieja Saudi Arabiją su Amerika žibalo (petroleumo) reikais, prekybos santykiais, anti-komunizmu, tarptautinės taikos ir gerovės klausimais", bet Izraelio boikotas esąs esminiai reikalingas arabų saugumui".

Tankas brangesnis, bet geresnis

WASHINGTONAS. — Gynybos sekretorius Donald Rumsfeld yra nusistatęs gaminti naujus tankus — (American XM Tank, kurs yra amerikoniško ir vokiško tanko junginys (hibridas). Visa bėda, kad tokius gaminant truktų nuo 10 iki 24 mėn. ilgiau ir kaštuotų nuo \$800 milijonų iki \$943 milijonų brangiau. Dėl to Ginkluotųjų Pajėgų Komitetas rekomenduoja Rumsfeldui grįžti prie pačių amerikiečių tankų tobulinimo, bet Rumsfeld tvirtina, kad amerikoniškas-vokiškas hibridas yra bendrai pažėgesnis ir efektingesnis, ir daugumas JAV Armijos karininkų su juo sutinka.

Sen. Dole yra sveikas

WASHINGTONAS. — Ilgai lauktas kandidato į viceprezidentą sen. Dole pranešimas, liečias jo sveikatą, buvo paskelbtas rugsėjo 23 d. Doktorų pasirašytame pažymėjime sakoma, kad sen. Dole yra visiškai sveikas. Prieš 31 metus įgytas kovose sužeidimas ir dešiniame petyje pasilikusi švedinio šukės nesudaro pavojaus sveikatai.

Sen. Edward Kennedy su savo brolio, buvusio prezidento dukterimi Caroline Kennedy. Lapkričio 27 diena įjaua moteris bus 19 metų amžiaus. Jiedu dalyvavo bendro pažistamo teniso žaidynėse, surengtuose Forest Hill apylinkėse.

NEMALONUS PASIKALBĖJIMAS SENATE

WASHINGTONAS. — Amerikos senato rūmuose, belaukiant įeinančio Liberijos prezidento W. R. Tolbert, kurs turėjo sakyti kalbą kongreso atstovams, viceprezidentas Rockefeller ir atstovų rūmų pirmininkas Albert H. E. kalbėjosi Liberijos klausimais, kai mikrofonas buvo įjungtas ir jų pokalbis automatiškai buvo girdimas ir užrašomas, net, gal būt, perduodamas atstovų rūmų ekranuose.

Blogiausia, kad tai buvo privatus rūmų pirmininko ir valstybės viceprezidento pokalbis, liečias Liberiją, jos juodukus ir Masačuseto sen. Ed. Brooke. Kalbos buvo nemalonus Liberijos prezidentui ir ypač senatoriui Brooke, kuris būtų Liberijoje vergu, pasak pirmininko, jei jis tenai būtų buvęs.

Pasak rūmų pirmininko, Amerikos juodžiai į Liberijos teritoriją suvažiuavo 1847 m. ir davė pradžia dabartiniai Liberijos respublikai.

Vėliau viceprezidento vardu buvo aiškinamai ir atsiprašinėjama: "Viceprezidentas aiškino rūmų pirmininkui praėjusios istoriją. Jis labai gerbia prezidentą Tolbert ir Liberijos žmones. Jis žavisi Liberijos demokratija ir žmonėmis, kurie tiek daug yra atsiekę".

Atstovų Rūmų pirmininko Albert pasiūlymams bei komentarai tebėra nežinomi.

Atstovų Rūmų pirmininko mikrofona buvo sujungtas ir su žurnalistų kambariu, kurie pokalbį girdėjo ir viską užrašinėjo, o vėliau paskelbė spaudoje, remdamiesi spaudos laisve.

Mikis netrukdyt tyrinėjimų

TOKIO. — Japonijos ministris pirmininkas Takeo Miki atmetė jo valdančiosios partijos pasiūlymą Lockheed Corp. kyšių skandalą bylą baigti "politiniu susitarimu". Miki specialioje Japonijos parlamento sesijoje pareiškė: "Nei aš, nei teisingumo ministras jokiu būdu nesikišime į investigacijos autoritetų pareigą".

Rodezija priėmė taikos punktus

SALISBURY. — Rodezijos baltųjų vyriausybė, apsvaardinusi sekr. Kisingerio taikos planą, priėmė pagrindinius jo punktus. Rodezijos vyriausybės nutarimai taikos reikalu ir priimtųjų taikos plano punktai bus išdėstyti ministerio pirmininko Smito kalboje, skirtoje Rodezijos gyventojams.

Sekr. Kisingeris per Keniją, pasikalbėjęs su Kenijos prez. Keniata, rugsėjo 23 atskrido į Londoną išdėstyti Anglijos ministrui pirmininkui Afrikos pokalbių rezultatus.

Pačioje Rodezijoje organizuojasi grupė priešiška valdžiai, perleidimui juodiesiems. Gi Tanzanijos prez. Julius Nyerere išsiųs, kad jis yra labai laimingas atsietais taikos planais.

REGISTRUOTA BENDRUOMENĖ STEIGIA FONDA BRAZINSKAMS PADĖTI

CHICAGO, Ill. — Registruota JAV Lietuvių Bendruomenė įsteigė fondą Brazinskams padėti ir sudaryti sąlygas Algirdui Brazinskui baigti mokslus Amerikoje, — praeitą šeštadienį pareiškė Dr. Vytautas P. Dargis, reorganizuotos ir registruotos Bendruomenės centro valdybos pirmininkas.

Kiekvienam lietuviui aišku, kad Amerikoje Brazinskams bus reikalinga parama. Iki šio metu Brazinskams padėjo Balfas ir Vlikas.

Prie bendro darbo buvo prisidėjusi ir Amerikos Lietuvių Taryba. Bet mes skaitėme Balfos pirmininkės pareiškimus, kuriuose buvo pasakyta, kad Balfas baigė savo misiją ir daugiau iš Europos išvežtiems Brazinskams nebe padės, todėl registruota Bendruomenė ryžosi padėti šiame krašte atsiradusiems kovotojams už pavergtųjų tautų laisvę.

Visos aukos bus skelbiamos ir įteikiamos

Registruotos Bendruomenės vadovybė nenori, kad Brazinskų pagalbai skiriamos aukos nenu-eitų kitiems tikslams, kaip pajėgi kitiems iš komunistų nagų išlaisvintiems asmenims, praneša, kad visos aukos bus skelbiamos lietuvių spaudoje, o vėliau įteikiamos Pranei ir Algirdui Brazinskams. Registruota Bendruomenė nori, kad viskas būtų atlikta tvarkingai ir pagal veikiančius įstatymus. Nei registruota Bendruomenė nesiekia pasipelnymo, nei samoningos Bendruomenės nariai bereikalingai leis Brazinskams sudėtas aukas. — pareiškė pirmininkas Dr. V. Dargis.

Kviečiu visus reorganizuotos ir užregistruotos Bendruomenės apylinkės pasirošti aukoms rinkti, kad galėtume Brazinskams padėti, — baigė pirmininkas Dr. Dargis.

Pagrobė lėktuvą Kroatijos nacionalistai pasidavė Prancūzijai

PARYŽIUS. — Amerikos prezidentas Fordas pasiuntė Prancūzijos prezidentui Valery Giscard d'Estaing asmenišką padėkos laišką, dėkodamas prancūzams laimingai sutvarkius Trans World Airlines lėktuvo grobikus jugoslavus. Elizejaus Rūmai tai paskelbė viešai rugsėjo 23 d.

Prezidento Fordo laišką, datuotą rugsėjo 20, Prancūzijos prezidentui asmeniškai įteikė Amerikos ambasadorius Paryžiuje Kenneth Rush.

Pagrobė lėktuvą Kroatijos nacionalistai pasidavė Prancūzijai policijai prieš dvi savaites šalia Paryžiaus Charles de Gaulle aerodrome.

Lis
Saulė teka 6:40, leidžiasi 6:45

UZ POROS METŲ KRAŠTO VALDŽIA BUS ATIDUOTA DAUGUMAI

Sovietų valdžia protestuoja prieš JAV
pastangas sustabdyti pilietinį karą

Salisbury. — Premjeras Jan Smith labai atkakliai kovojo prieš Rodezijos juodžių teises dalyvauti krašto administracijoje, atkakliai priešinos juodžių įsivertimui iš Mozambiko pasienio, bet vakar jis paskelbė visam kraštui, kad dabartinė vyriausybė dviejų metų laikotarpyje peruos krašto valdymą daugumai. Dabartinio metu baltiečiai sukuria mažumą, bet jie administruoja visus krašto reikalus.

Taivano proklamacijos Kinijoje

TAIPEI, (Formosa). — Čiang-kaišeko įsteigtoji Tautinė Kinija, Taivan, komunistų bosui Mao Cetungui mirus, padidino tautinę propagandą visoje kontinentinėje Kinijoje, užverdiant visą šalį proklamacijomis, jas siunčiant pavėjui oro balionais, kurie taip pat gerai pasiekia Kinijos pakraščius jūrų bangomis.

Jau praėjusiais metais prasidėjo neramumai pačioje Rodezijoje, o pastarųjų metų nesantika kilo tarp Mozambiko ir kitų naujai įsteigtųjų juodžių valstybių. Ne tik Tanzanija, bet Zambija ir visa eilė kitų valstybių reikalavo, kad Rodezija atliktų varžtus ir perleistų krašto valdymą gyventojų daugumai. Šiuo reikalu buvo siunčiami ginkluoti partizanai iš Mozambiko į Rodeziją, ardami keliai, griauamos karinės ir pasienio sargybos centrai. Rodezijos vyriausybė gynėsi nuo įsiveržėlių, bet ilgesnio karo ji negalėjo pakelti. Premjeras Smith iki šio mėto labai griežtai kalbėjo, bet dabar jis jau keičia toną.

Iškalbėjęs su atvykusiu JAV sekretorium Henry Kisingeriu ir pasitaręs su parlamento ir vyriausybės vadais, premjeras J. Smith pareiškė, kad Rodezija sutinkanti perleisti krašto gyventojų daugumai krašto administraciją. Kiekvienam aišku, kad šitas premjero pareiškimas reiškia, Dviejų metų laikotarpyje bus atlikti paruošiamieji darbai, o vėliau krašto administracija tvarkingai bus perleista be kraujo praliejimo ir bereikalingų kaitinimų.

Sekretorius Kisingeris pirmiausia buvo sustojęs Tanzanijoje, kur iškalbėjo su prezidentu Nyerere. Pastarasis reikalavo pariešti vyriausybę juodžių daugumai. Sekretorius tokio dalyko negalėjo prižadėti, nes jis nesikalbėjo su Rodezijos vyriausybės nariais. Jis nuvežė į Salisbury naujai susidariusių juodžių valstybių reikalavimus.

Premjeras Smith pradžioje pūstėsi, bet kai visas smulkmenas išsiskaidė, tai jis prižadėjo tvarkingai perleisti Rodezijos vyriausybę juodžiams.

Sovietų valdžia nepatenkinta sekretoriaus kelione. Maskva yra įsitikinusi, kad Rodezija, Namibijos ir net Pietų Afrikos juodžiai dar greičiau būtų pagrobę valdžias minėtose kraštuose, bet sekretorius visa reikala stengiasi nuvilkinti valdžios pagrobimą.

Ir New Yorke Carter prasijūjo

NEW YORKAS. — Demokratų partijos kandidatas į prezidentus Jimmy Carteris, matyti, kalba negalvodamas ar nepasiruošęs. Jis ir New Yorke prisitarė nevykusiai ir nepritinkančiai kalbėdamas apie seksą ir geidulius.

New York Times žurnalas, tai turėdamas omenyje, priminė, kad kiti padorūs politikieriai vengia tokius žodžius vartoti. O Playboj žurnalas Carterio į orą paleistus žodžius atspausdino išsiaiškinęs.

MEKSIKOS PREZIDENTAS AMERIKOJE

WASHINGTONAS. — Prez. Fordo kvietimas, naujai išrinktas Meksikos prezidentas Jose Lopez Portillo rugsėjo 24 laimėtinai nusileido Andrew oro pajėgų bazėje, Md., kur jį sutiko buvusi artistė, o dabar einanti protokolų šefo pareigas Baltuose Rūmuose Shirley Temple-Black.

MARKSIZMO IR LENINIZMO PROPAGANDINIAI KURSAI VILNIAUS UNIVERSITETE

Kursų IV laidos programos atmintinės
(pamiatnaja) santrauka

Praėjusią vasarą komunisto kopsuko vardu pavadintame Vilniaus Universitete ketvirtą marksizmo ir leninizmo "lituanistikos kursais" pavadintą laida baigusieji lietuviai DP (pabėgėlių) vaikai grįždami į JAV ir Kanadą, kai kurie parsivežė ir savo šlaustų kursų bei lankytų leninizmo ir rusizmo žinių programos, pavadintos "Atmintinė" (pagal rusišką "Pamiatnaja knizka") 8 puslapių knygtutes.

Programa, pavadinta "Kursų Kalenrinis Planas" pradeda ma tokiu įvadu:

Mieli kursų klausytojai, Jūs atvykote į vieną iš seniausių Europos Vilniaus universitetų kuria netrukus švęs savo įkūrimo 400 metų jubiliejų. Ši aukšto mokykla, pavadinta žymaus lietuvių politikos ir kultūros veikėjo V. Kapsuko vardu, yra stambus Lietuvos mokslo ir kultūros centras. Čia liuanistikos dalykus dėsto žinomi lietuvių kalbininkai, literatūros ir istorijos mokslininkai, knygos specialistai.

Malonu, kad Jūs, vedami meilės lietuvių kalbai ir literatūrai, pamirsite geriau susipažinti su liuanistikos mokslais, Vilniaus universitetas jums svetinai atveikia liuanistikos kursų duris.

Tam kursų Kalendoriniame Plane, pradedant pirmadienį, liepos 5 dieną, baigiant rugpjūčio 13 dienos išleistuvėmis ir rugpjūčio 14 ir 15 "Polisio dienomis" surašyta kiekvienos dienos programa, kas skaitė kokias apie lietuvių kalbą paskaitas, kurį dieną kurį valandą buvo

Kursų kalendorinis planas

Liepos 5 d., Įvadinis pašnekesys organizaciniams klausimais.

Liepos 7 d., Religijos ir bažnyčios padėtis Tarybų Lietuvoje. Susitikimas su kulto reikalų įgaliotiniu Tumėnu.

Liepos 8 d., Filosofijos mokslas Tarybų Lietuvoje — doc. E. Meškauskas.

Liepos 10—11 d., Ekskursijos (kur?).

Liepos 13 d., Susitikimas su "Kultūros barų" žurnalo redakcijos darbuotojais.

Liepos 14 d., Lietuviški kino filmai.

Liepos 15 d., Popietė Užsienio reikalų ministerijoje.

Liepos 17 d., Ekskursija (kur?).

Liepos 19 d., Lietuvių tautos kova už socialinę ir nacionalinę laisvę — prof. J. Merkys.

Liepos 20 d., Lietuviškos knygos Vilniaus universitete — doc. L. Vladimirovas.

Liepos 24 d., Ekskursija (kur?).

Liepos 26 d., Popietė LTSR Rašytojų Sąjungoje.

Liepos 28 d., Popietė "Tarybinių moterų" žurnalo redakcijoje.

Rugpjūčio 2 d., Lietuvos feodalinės valstybės bruožai — prof. J. Jurginis.

Rugpjūčio 3 d., 1940 metų Lietuvoje — doc. R. Žiugžda.

Rugpjūčio 5 d., Kultūriniai Tarybų Lietuvos ryšiai su užsienio lietuviais — V. Kazakevičius.

Rugpjūčio 6 d., Užsienio lietuvių kultūros tyrinėjimai Tarybų Lietuvoje — V. Kazakevičius.

Rugpjūčio 9 d., Popietė LTSR Sveikimo ministerijoje.

Rugpjūčio 13 d., Susitikimas su "Tėviškės" draugijos ir "Gimtojo krašto" laikraščio darbuotojais.

Lankytųjų kino teatrų surašyta 11 muziejų, muziejų 12 (iš jų Revoliucijos, Ateizmo, Puškinio ir Dzeržinskio)...

Tikroji šių kursų pamoka

Šiuose jau ketvirtą vasarą vykusiuose kursuose iš JAV ir Kanados lietuviškojo tremties jaunimo dalyvavo 29. Norinčių ten vykti buvo net 62. Tačiau ši malonė tebuvo suteikta tik 29-ms laimingiesiems. Kursantų sąstatą sudarė beveik ištisai skautiškaš ir ateitininkiškaš jaunimas. Ypatingai su šūkiu "Dievi, Tėvynei ir Artimui", kiti, pasiryžę "Viską atnaujinti Kristuje" — vyko į bedieviškuoju paverstą, komunisto Kapsuko vardu pavadintą, okupuotą Lietuvos Vilniaus universitetą.

Kaip matosi iš pačios "Atmintinės" ir iš pokalbių, šių kursų pavadinimas "lituanistiniai" — yra tik apgaulinga priedanga. Tikrasis šių kursų pavadinimo atitiktumuo yra — marksizmo ir leninizmo propagandos kursai mūsų tremtiniškajam jaunimui perauklėti labai rafinuoto patikavimo priemonėmis. — Visą šesiu savaičių išlaikymą, ekskursijas bei visa kita apmokėjo okupantas. Aišku savaime, kad už

March of Dimes vadovybė šiais metais yra pasiryžusi sukelti 14 milijonų dolerių paralyžiūsių ligoms gydyti. 6 metų Bobbie Zastany yra pasiryžusi padėti sukti reikalingus pinigų, nes jos pats nuo mažens turi naudoti krukus ir suvartas tankabas vaikščioti. Jis kviečia ne tik Moorestown, N. J., gyventojus, bet viso didelio krašto žmones prisidėti prie pinigų rinkimo.

tokį dosnumą bei neišskaičiuojamas malones jomis pasinaudojusieji negalės geradariams likti skolingi...

Is 22 kursų programai per 6 savaites išeiti grynai lietuvių kalbos kursui skirta tik 57 val. Bet ir iš tų pačių buvo visa eilė valandų nuvogta "svarbesniems reikalams", — suprantama — komunistinės propagandos įtvirtinimui. — Sekmadeniai nuo pat ryto iki vėlyvo vakaro buvo skirti ekskursijoms, kad tarnaujantieji Dievui, Tėvynei ir Artimui bei viską atnaujintieji Kristuje visa tai atliktų be tikinčiam krikščioniui sekmadeniai bei šventadieniai skirtos pareigos. Raudonoji evangelija mūsų jaunimui visais būdais bei išgalėmis "pumpavo" raudonąsias "vykupas". A. Turėbas, pasidavėlis P. Petronis, už nuopelnus okupantui generolu pakeltas, V. Kazakevičius bei kiti "Gimtojo Krašto" ir "Tėviškės" draugijos atstovai. Politiskai ašyėt diversantas, istoriku tapęs, J. Žiugžda, J. Jurginis, J. Lankutis, Sveikimo, Užsienio reikalų ministerijos, komunistiniai muziejai bei įvairios kitos institucijos. — Žodžiu, vietoje tikėtiosios laimėti lietuvių aukšto pasitobulinimo pažangos — kursantai parsivežė gaušų laimikį komunistinės "išminties".

Štai kokias "vertybes" taip primygtinai perša mūsų "didžioji" bendradarbiautojų spauda ir aukštieji LB šūlai — garbės pirmininko pasekėjai.

Rytų vokiečių viltys

Pasirašius Helsinkio aktą, daugumas Rytų Vokietijos vokiečių tikėjosi susilaukti laisvo išvažiavimo į vakarus, bent mažiausiai laisvo važinėjimo pačioje Rytų Vokietijoje. Jie masėmis užpildė įstaigas prašymais leisti išvažiuoti. Ir kokios išdavos? Nekokios. Vienas Rytų Vokietijos daktaras, paprašęs leidimo emigruoti į užsienį, buvo pasodintas į kalėjimą. Žinoma, jis prašė 14 kartų.

Aleksandrija, Egipte, pasidavė transporto uostu sovietų gamybos ginklams iš Irako į Libaną persiųsti. Ginklai iš Bagdado lektuvais transportuojami į Aleksandriją ir iš čia laivais persiunčiami musulmonų kairiesiems palestiniečiams naminiam karui testuoti prieš maronitus krikščionis Libane.

PASSBOOK SAVINGS...

the best way to save regularly!

5 1/4 %

OUR SAVINGS CERTIFICATES EARN UP TO 7 1/4 %

see us for **HOME financing.**

AT OUR LOW RATES

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMACK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608

PETER KAZANAUSKAS, President Phone: Virginia 7-7747

HOURS: Mon.-Tue., 9-5 Thurs.-Sat. 9-1

SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

VIRŠ BALTŲ DEBESŲ

Kelonės įspūdžiai Vakarų Europoje

KAZYS KARUZA

Visi išlipome ir keltuvu kėlėmės į didelį parką. Išlipus iš keltuvo, davė visiems po didelį raudoną lietsargį, kuriuo parėmėme parko medžių šakas ir lyjant bridome šlapiu molio taku į parko gilumą, kur viename pietų šone raudome kavos ir suvenyrinių prekių krautuvėlę. Išgerėme kavos ir užkandome. Vėliau parodė mums miesto panoramą, kur miestas gulėjo žemumoje ir iš pietų pusės plūduriavo ežeras. Nieko nematėme per debesis ir lietu, o tik juodą rūką. Taip vėl grįžome atgal, nusileidome keltuvu į pakalnę ir autobusu grąžino visus turistus prie gelež. stoties.

Aš panūdau važiuoti atgal prie to ežero, kurį mačiau iš kalno viršūnės. Atvykstu, sėdu į laivą ir plaukiu, bet keleivių buvo labai mažai, nes lietus sutrukdė turistams atvykti. Plaukiame, o laivo palydovė aiškina visus istorinius įvykius, praplaukiant ežero krantus. Bet man visai neįdomu, nes lyja ir diena tamsi. Visi turistai nusiminę žiūrį į apylinkes, bet maža ką temato, tik plaukiančius debesis, kurie apsupė miestą ir ežero krantus. Laivo palydovė patarė turistams geriau pabūti dvį, tris dienas viešbutyje ir orui pagerėjus lankyti žymias miesto apylinkes vietas. Taip visi sugrįžome į uostą ir nuėjome savais keliais.

Eidamas per miestą, apsupkav keletą įdomių gatvių, kur aptikau brangenbių krautuves. Aš jų aplankiau apie 20. Daug žmonių perka brangenbybes. Daugiausia perka ir aukštas kainas moka japonai ir amerikiečiai. Aš stebėjau, ką jie daugiausia perka — deimantų žiedus, kitus brangakmenius, auksinius laikrodžius, moteriškas apyrankes ir krūtinei papuošimus. Kainos, kainos, žveršikai aukštos ir mačiau kaip moka už tas brangenbybes tūkstančius dolerių. Aš irgi taikiausi nupirkti žmonai žiedą, gero safiro ar vieno dviejų karatų deimantą. Kaip užgiedojo pardavėja kaina, tai aš ne nepajutau, kaip atsidūriau iš antro aukšto pro duris į gatvę. Taip "nudulinau" ir geležinkelio stotį. Pagalvojęs, kad dar liš tris keturias dienas, o gal ir visą savaitę, nusprendžiau važiuoti toliau. Sėdau į ekspresą ir nudūmiau link kalnų, kur traukinys vingiavo kalnų tarpeliais ir tuneliais link Austrijos. Traukinys nešasi visu greičiu ir veik niekur nestoja. Lekia ir lekia gražiais vingiuotais keliais. Šalia važiuoja maži "kariukai", plentu, teka maža srauni vingiuota upė, bet jos vanduo dumblynas, murzinas, nes surinktas iš krentančių kalnų, kur ir viršūnės baltuoja vasaros metu, padengtos baltu sniegu. Kalnų šlaitai apsaugę mišku, daug kur nugriuvę, iš abiejų pusių matosi gyvenami namai, maži vaisių sodai ir daugiausia pievos, šienas atrodo nuo lietaus juodas.

Gamtos surėdyta aplinkuma, yra įdomi, nes statūs kalnai, ypač iš abiejų pusių. Rosos, važiuoji traukiniu, lyg kad plauktum upe. Vos akys užmato kalnų ir kalnagūbrių viršų, visos viršūnės apklotos baltu sniegu, ypač liepos mėnesyje. Traukinys vingiuoja tarpkelio vage. Nešasi ir švilpia per slėnius ir tunelius bei gražius, tvarkingus bažnytkaimius. Kiekvienas kaimas pasipuošęs maža bažnyčia ir smailiu ilgu bokštu. Slėnyje praves tas automobiliams ir sunkvežimiams greitkelis, kuris yra šalia geležinkelio bėgių. Taip pat krinta kriokliai iš kalnų tirpstančio sniego vanduo. Teko šalia ir rytų upę ir upelis, vanduo net raudonas nuo molio ir granito.

Prieš man išvykstant į Europą, p. Birutė Steikūnienė, patarė būtinai aplankyti Innsbruką ir jo gražias apylinkes. Ji papasakojo man apie Alpių legendą, kai jaunuolis kopė į Alpių kalno viršūnę skinti gražios, baltos gelės, bet bekopdamas žuvo ir daugiau nebeišvydo savo sužadėtinės. Tai — "Edelweiss", kuri auga Alpėse. Ir aš lyg tai intencijai keliau, bet savo sužadėtinę parvežiau prieš trisdešimt šešeris metus vestuvių dienai puokštę rožių iš Tilžės. Žinoma, jas užsakiau, bet tas rožes parvežė Pagėgių gelež. stoties vachmistras Pranas Bielašauskas, kybartietis, kurį rusai šūmė, einanti pareigas Kauno gelež. stotyje, 1941 m. birželio 13 d. ir su visais Lietuvos tremtiniais išvežė į Sibirą, kur jis ten ir buvo nukankintas. Jis buvo mano geras draugas ir artimai draugavome Pagėgiuose. Abudu priklausėme Pagėgių šaulių būriui, kur tuo metu buvo šaulių būrio vadu gelež. stoties policijo vadas kpt. Marcinkevičius.

Taip apie 9 val. nakties pasiekiau Innsbruką. Einu į stotį. Pilna jaunimo ir veik visi su kuprinėmis. Visi kalba angliskai — amerikiečiai...

Man viešint Glasgow'e, prašė p. J. Sarapinaite, kad Innsbruke aplankytiau rašytoja Ireną Joerg-Nausedaitę, kuri gyvena Wenas 40, Pitztal, 6473, Tirol, 25 km. prieš Innsbruką. Pastebėjau stotį, tik prastilpus ekspresui. Tuomet važiuavau į Innsbruką ir iš ten paskambinau telefonu, susisiekiu su jos vyru dr. austru, bet jo žmona buvo Innsbruke. Su ja susisiekiu telefonu, pasikalbėjome. Ji prašė, kad pasilikčiau sekančią dieną, bet aš nesutikau, nes lietus priveikė mane. Atsisveikinau per telefoną, ir išdūmiau toliau. (Būs daugiau)

Great American Dream Machine.

America is the place that is made out of dreams. And, U.S. Savings Bonds have been helping to make happy dreams come true for years. Now, Bonds mature in less than 10 years. That means your dreams can come true faster than ever before. You can buy shares in your particular dream by joining the Payroll Savings Plan where you work, or the 4-a-Month plan where you bank. Before you know it, your American dream will be a reality.

Now U.S. Bonds pay 4 1/2 % interest when held to maturity. If you hold them for 5 years, 10 months after the first interest payment is made, you can cash them. If you hold them for 10 years, you can cash them. If you hold them for 10 years, you can cash them. If you hold them for 10 years, you can cash them.

Take steps to America

SPALIO DEVINTOJI

Nevenas pažvelgęs į kelių šimtmečių ar tūkstanties metų istoriją susigalvoja, kodėl Lietuva, buvusi žymiųjų Europos valstybių tarpe, parodžiusi tuo laiku aukščiausią pasaulio kultūrą — pasižymėjusi politine, religine ir sąžinės laisvėmis, kurias kitos valstybės pradėjo praktikuoti tik po kelių šimtmečių, kad visos Europos nuo persekiojimų žmonės bėgo į Lietuvą, kaip dabar iš viso pasaulio bėga į Kanadą ir Ameriką, ir vis tik — būdama ir kultūringa ir galinga — pagaliau pateko į vergiją. Iš didelės tautos paliko tik mažas trupinėlis ir tas žūt būtų norima baigti naikinti. Šiai priežastiai išgyvendinti reikėtų objektyvių ir pasižymėjusių istorikų nemažą darbą. Mes šiam trumpame atsišaukimelyje tik primename pačius ryškiuosius įvykius.

Lietuva būdama savitovi pajėgė atremti ir totorius, ir kryžiumi prisidengusius vokiečius su visoje Europoje samdytais talkininkais ir ankstyvesnius skandinavus. Prieš lietuvius Maskvos vartai drebėjo. Kardu buvo nugalėti lietuviai giminės prūsai, jotvingiai ir kiti, lietuviai atsilaikė. Bet suklupo prisidami lenkus krieštatėviais su jų apgaulingomis unijomis, kurioms visai nerūpėjo padaryti lietuvius katalikus, bet katalikybės skraistę prisidengus Lietuvą sunaikinti, o savo valstybę ir tautą padidinti. Lietuviai būdami dideli tolerantai, patikėjo, kad nešamas tik naujas Dievo garbinimo būdas, o ne tautos naikinimas. Apsijūreta per vėlai, kada iš tautos jau buvo atimtas tautinis potencialas. Lenkų ponijos savimėlė ir grobiškumas atnešė chaosą ne tik Lietuvai, bet ir pačiai Lenkijai, ko pasekoje abi valstybės žlugo rusų ir kitų okupacijose.

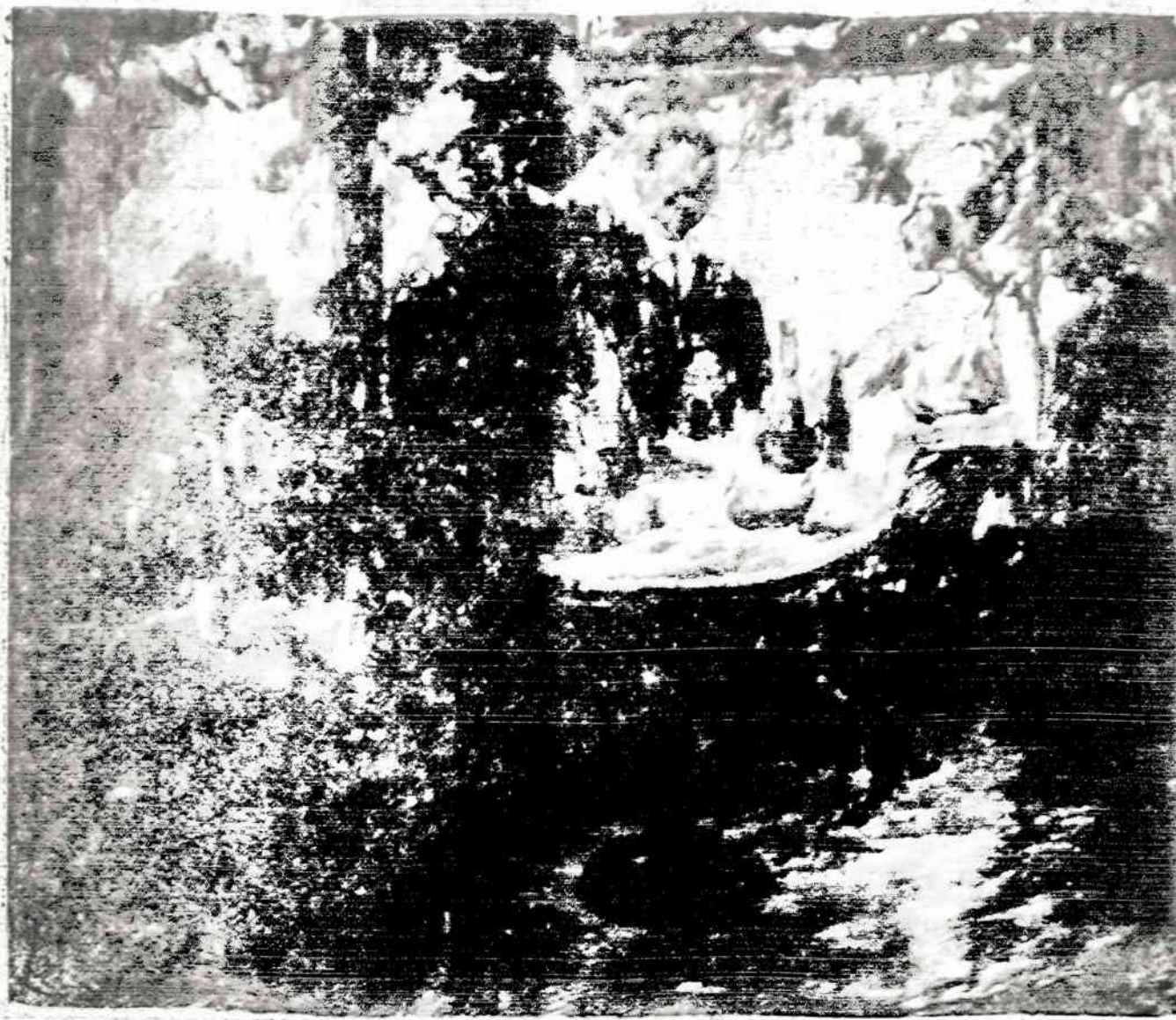
Valstybių žlugimas — tragedija. Po tragedijų privaltu būtų pasimokinti, bet lenkai to nesugeba. Atsiradus galimybė žlugusioms valstybėms atstatyti, jie ir vėl savo "kultūrą" pademonstravo: 1920 m. spalio 7 d. pasirašė Suvalkų su lietuvių sutartį, bet tą patį dieną maršalo Pilsudskio įsakymu lenkų kariuomenės daliniai vadovaujami gen. Żeligowskio peržengė tą tik su tatyta Lietuvos Lenkijos sieną ir spalio 9 dieną užėmė Vilnių. Taigi ta sutartis buvo tik lietuvių būdrumui nuslopinti. To pasekoje dvidešimt metų šaudinės gairės, vieni kitiems neapykanta ir paskatinamas naujas pasaulinis karas, kuris

abiem vėl atnešė dar kietesnę rusišką vergiją.

Tačiau ir šis faktas lenkų nepajėgė išmokyti. 1944 m. liepos 13 d. rusams talkininkaudama lenkų Armija Krajova vadovaujama gen. Bor-Komorowski (slap. Wilk) ir vėl Vilnių užėmė. Greičiausia rusai sąmoningai leido lenkams užimti ir 3 dienas siautėti, per kurias sadištiškai skerdė šimtus lietuvių vėliau viešai pasigirdami, kad Vilniuje "litwinov niema" (lietuvių nėra). O dabar išeivijos lietuviuose per savus agentus varo propagandą, kad jie jau nebe tokie kaip buvo, jie lietuvius jau myli, tai ir lietuviai turi užmiršti praeitį, apie ją nekaltėti nieko ir juos mylėti. Bet anoj pusėj Atlando kita giesmelė: aukščiausias Lenkijos dvasiškis kardinolas Wysinski skelbia, kad Lietuva tai yra integralinė istorinės Lenkijos dalis. Už tai įsibrovė į lietuviškas sritis Suvalkus, Puską ir Seimus, tu apylinkių lietuvius spaudžia slenkėti net savo laikraščio neleidžia turėti. Kadai lietuvius teriojo, kad jie nekatalikai. Šiandien lietuviai geriausi katalikai, jie Seinuose turi savo bažnyčią pasistatę dabar pavadinta bazilika, ir nori joje melstis, bet lenkams vėl negerai, kodėl jūs lietuviai. Štai vysk. Sasnowskio žodžiai: "Geriau man nustot 4000 tikinčiųjų negu lietuvių įsileisti į baziliką melstis lietuviškai". Taigi čia pasakyta kiek lenkams rūpėjo ir dabar rūpi katalikybė. Labai gaila, kad tokie įvykiai lietuviams neatmerkia akių, o kada lietuviai užsimerkę, tuomet ir kiti juos terioja. Lietuviškų sričių priskirtų Gudijai lietuviai nemažiau persekiojami ir naikinami.

Todėl ir lietuviams spalio 9-toji tebėra aktuali ir neužmirštoma. Lietuviai pagaliau turėtų pabusti, kad jų aukšta kultūra — tolerancija nebūtų paversta nesupratimu ir net kvailumu. Primename prof. M. Biržiškos žodžius: "Lietuva be Vilniaus — dar ne tikroji Lietuva, tai lyg koks erzacas. Kovodami dėl Lietuvos laisvės, niekadoms nenutylėkime Vilniaus!" Mes pridame, kad Vilniaus, nei kitų lietuvių, apgyventų plotų. Tebūnie tu lietuvių pagalbos šauksmas girdimas kiekvieno išeivijos lietuviui!

VKLS-gos Kanadas Krašto Valdyba

J. Pautienius

"Restorane"

JAV prezidento rinkimai ir saugumas

SKAITYTOJŲ BALSAI

Rašo S. B.

(Tęsinys)

Tie minėti įspėjimai apie Sov. Sąjungos pavojų, matome ir iš spaudos žinome, Fordo ir Kisingerio neįtikina, kad reikia neatsilaisvinti skubiai, laiku, visa energija ruošti apsaugoti karo atvejų apginti J. A. V-bių laisvę.

Vietoje to Fordas su Kisingeriu toliau daro begalines nuolaidas Sov. Sąjungai. Bet kai staiga kils karas, toji Sąjunga užpuls, bus per vėlai ginkluotis

ir atsilaukyti prieš iki dantų apsiginklavusį Kremlį.

Karo laiku ne laikas ginkluotis; taip buvo galima daryti abiejose pasauliniuose karuose, o būsimame kare ginklų fabrikai bus sudaužyti arba sužaloti. Be to, būsimas atominis karas bus trumpas — neužteks ir laiko ginkluotis.

Valstybės sekretorius Kisingeris visai stengiasi, kaip nors, iki šių metų prezidentinių rinkimų, pasirašyti su Sov. Sąjunga ginklų apribojimo sutar-

ties antrąją dalį, vadinamąją SALT. Nepasiskelbtomis žiniomis, Kisingeris daro rusams tokias nuolaidas, kurios gali būti pavojingos pačiai Amerikai. Matome, kad ypač prieš prezidento rinkimus Kisingeris neriasi iš kailio būtinai sudaryti Fordui išrinkti ypatingus šansus — motyvus.

Ko vertos sudaromos tokios ir kitokios sutartys? Tos sutartys naudingos tik Sov. Sąjungai, nes ji jų nepildo — užmaškuotai greitai ginkluojasi, o Amerika užliūliuojama kartu su demokratinėmis valstybėmis maloniam "snauduliu", kurį reikės išpirti, gal nesėkmingai naiviai pasitikinčių Amerikos žmonių krauju. Fordas yra lemiančioje Kisingerio įtakoje. Jie abu kaip žmogus su savo šešėliu slenka Sov. Sąjungai nuolaidų pakalnė, kol bus per vėlai Ameriką apginti.

Kad nebūtų per vėlai, patys Amerikos žmonės per šiuos rinkimus šio krašto ir savo labai turi gerai apgalvoti ir išrinkti naują prezidentą, ne Fordą, nes jis, kaip patyrėme, yra nesavarankiškas ir neboja rimtų įspėjimų apie grėsiantį Ameriką iš Sov. Sąjungos pusės pavojų.

Žinome, kad prez. Fordas prieš pat Helsinkio deklaracijos pasirašymą nepriėmė Sov. Sąjungos išreikšto jos žyniaus kilmės padarytomis ir toliau — žmogaus teisės. Iš pradžių buvo dėl to nepriėmimo paaiškinta, kad Fordas neturėjo laiko, o vėliau, kad nenorėjo jo priimti, Kisingeriu patariant. Taip "mėtyti pėdas" prezidentui neišpuola. Žinoma ir tai, kad Sov. Sąjunga bombarduoja joje Amerikos atstovybę ten dirbančius amerikiečius kenksmingais sveikatai spinduliais. Iš pradžių Amerikos vadovai varžėsi rusams užprotestuoti dėl tų spindulių, o tik vėliau pa-prašė jų taip nedaryti. Bet rusai nesiskaito su tuo prašymu ir, skaitėme spaudoje, toliau spirgina tais spinduliais. Kisingeris pareiškė, kad ta yra menkas dalykas, kaip ir Solženitsino nepriėmimas, todėl dėlto nereikia erzinti — reikia nusiraminti. Dėl tų spindulių ir Amerikos atstovybė šaudymo Kisingeris prezidentui patarė nekelti triukšmo — neerzinti Sov. Sąjungos "žydincius" detentės la-bui.

Kisingeriu pavadus ar su jo žinia vienas jo įstaigos aukštas pareigūnas pasauliui pareiškė, kad Sov. Sąjungos užgrobtos rytinės valstybės yra ir turi būti visuomet tos Sąjungos organinė dalis. Pasipylė į Baltuosius Rūmus dėl to pareiškimo protestai. Tik po ilgo laiko Fordas ir Kisingeris atsilepė savo kalbose, kad Amerika ir toliau nepripažįsta Pabaltės valstybių okupacijos, o apie kitas pagrobtas valstybes, rodos, nieko nepasakė.

Daugelis amerikiečių, jų respublikonų partijos narių ir ypač Sov. Sąjungos užgrobtų valstybių į Ameriką atvykę žmonės yra nepatenkinti Kisingerio vedama užsienio politika, bet nekas nieko tuo reikalu ne darė tik vos pakrutėję. Tačiau mūsų veiklioji Amerikos Lietuvių Taryba, apsvačiusi Kisingerio padarytas nuolaidas Azijoje ir Afrikoje, nutarė tuo reik-

kalu parašyti prez. Fondui memorandumą, kuriame pareiškiamas didžiausių Amerikos tautinių organizacijų nepasitenkinimas padarytomis ir toliau daromomis nuolaidomis sovietų valdžiai. Gal dėl Kisingerio tokios nuolaidų Sov. Sąjungai veiklos vienas žmogus, kaip spaudoje skaitėme, paklausė Kisingerio, ar jis yra komunistų agentų. Kisingeris jam taip maždaug atsakė: "Taisa ver-tas ... premijos".

Nežiūrint į gausybės iš įvairių pusių žmonių prieš Kisingerio politikos nusistatymą, prez. Fordas jau seniai pasakė, kad Kisingeris yra geriausias iš visų buvusių Valstybės sekretorių, o visai neseniai, spaudoje skaitėme, kad Fordas pasakė, jis bus išrinktas prezidentu, Kisingerį palikęs tame pačiame poste. Sov. Sąjunga to tikrai ir trokšta.

Brežnevas neseniai pareiškė, kad Amerikos ginklavimasis yra beprasmiškas ir pavojingas. Kodėl gi Sov. Sąjungos ginklavimasis yra beprasmiškas ir nepavojingas? Amerika nieko nežgrobė, o Sov. Sąjunga, pasaulis triukšmo — neerzinti Sov. Sąjungos "žydincius" detentės la-bui.

(Bus daugiau)

Rusai džiaugiasi Mao mirtimi

Kai kinų masės dar tebeliūdi mirusį jų lyderių Mao Ce-tungui, kai kitos valstybės spėlioja, kas bus jo vietoje, kokia bus Pekino užsienio politika, tai rusai jo mirtimi džiaugiasi. Pasak gerai informuotų U.S.

News and World Report žurnalas, Sovietų mokyklose mokytojai ragina mokinius džiaugtis Rusijos priešo Mao mirtimi. Kaikurie maskviškiai lygina jį su Hitleriu. O kitas žymus maskvietis sakė:

"Mes niekad neturėjome siųsti Pekinui užuojautos. Nėra reikalo nusilenkti prieš kiaušį".

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

- SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdraus-tiems nariams.
- SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyven-bės apdraudę ir ligos pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.
- SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdrauda tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.
- SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą — Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.
- SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.
- SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviškų KLUBŲ ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudus mokeskis \$2.00 metus.
- SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijose. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. KONCLAUS knyga

ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

401 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Rie-ti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei prisiųsile čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

KNYGOS ANGLŲ KALBA

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymų nuotraukų aprašymai, paimiti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gva kalba, gražiai iliustruota 150 psl. Kaina \$2.50.

Dr. Juozas B. Končius, HISTORY OF LITHUANIA. Lietuvos istorijos santrauka nuo pat senųjų amžių iki pokario metų. Vidutinio formato, 142 psl., kainuoja \$2.00.

Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK Vytauto brožai, paliečiant to laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją. 211 psl. Kaina \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairioms progoms. Jas ir kitas knygas galima įsigyti atsilankius ir Naujienas arba atsuntus čekį ar piniginę perlaida.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

NAUJIESE GALIMA GAUTI NEPAAPRASTAI ĮDOMIUS GYDYTOJO, VISUOMENĖS VEIKĖJO IR RAŠYTOJO ATSIMINIMUS

Dr. A. J. Guseno — MINTYS IR DARBAI, 259 psl., liečiančius 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoralčio jaunus dienas ir susirūpinimą. \$8.00

Dr. A. J. Guseno — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00. Minkštais viršeliais tik \$2.00.

Dr. A. J. Guseno — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAURŲS ŽMONĖS. Kelionės po Europą išpuošia. Dabar tik \$2.00.

Galima taip pat užsisakyti paštą, atsuntus čekį arba money orderį, prie nurodytos kainos pridant 50c persiuntimo išlaidoms.

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

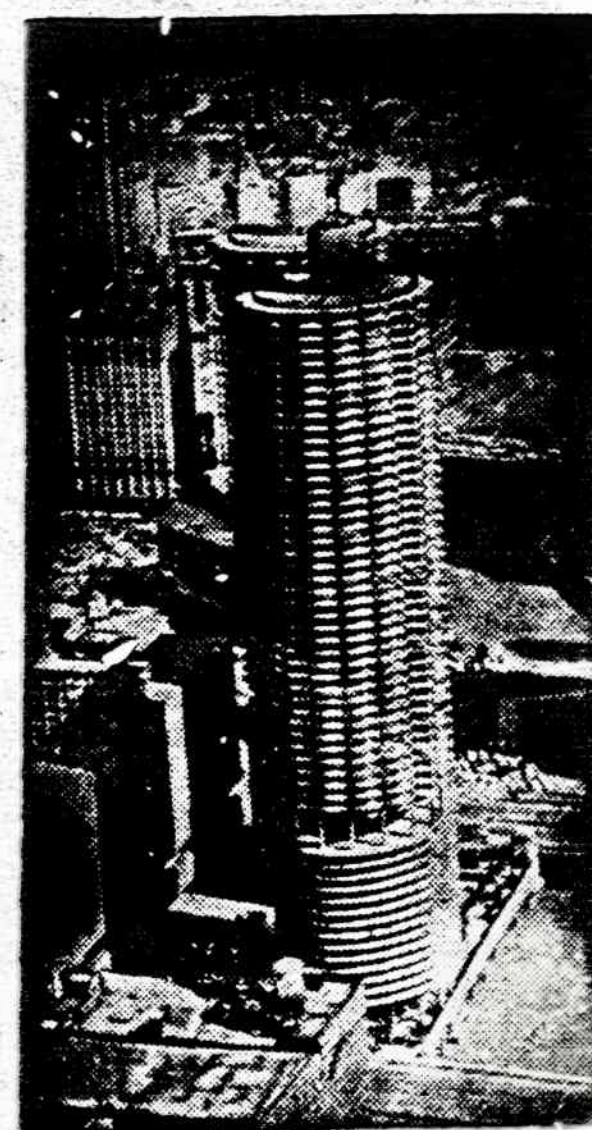
LIETUVOS VARDŲ KILMĖ

Daugelis nori patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas, be maža kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuviai minimi senose atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietuvos vardas.

Juozas Venclova, dirbęs prie šios studijos 20 metų, peržiūrėjo labai daug senų dokumentų. Savo studijoje jis nurodė kiekvieno žodžio metrikaciją ir surašė Lietuvos praeitį liečiančias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 psl. knygelę, pavadintą LIETUVOS VARDŲ KILMĖ. Minkšti viršeliai, kaina \$2.00. Knygelę jums bus pasiųsta, jei du dolerių atsisiųsite šiuo adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirma, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimėjus nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

TEL. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

Subscription Rates:		trims mēnesiams	\$7.50
in Chicago \$30.00 per year, \$18.00 per six months, \$8.50 per 3 months, in other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.00 per three months, Canada \$30.00 per year; other countries \$31.00 per year.		viens mēnesiui	\$2.50
15 cents per copy.		Kanadoje:	
Dienrakštie kaimos:		metams	\$30.00
Chicagoje ir priemiesčiuose:		pusei metų	\$18.00
metams	\$30.00	viens mēnesiui	\$3.00
pusei metų	\$18.00		
trims mēnesiams	\$8.00	Užsieniūose:	
viens mēnesiui	\$3.00	metams	\$31.00
		pusei metų	\$18.00
Kitose JAV vietose:		viens mēnesiui	\$4.00
metams	\$26.00	Naujienuos eina kasdien, iškairiant	
pusei metų	\$14.00	sekmadienuis, Leidžia Naujienu Ben-	
		džro, 1739 So. Halsted St., Chicago	
		Ill, 60608. Telef. HAYmarket 1-6100.	
		Pinigus raksta atsiųst pašto Money	
		Orderu kartu su užsakymu.	

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Brazinskams privalome padēti

Balfas, Aitas ir Vlikas padējo Brazīnskams īšvykti īš Turkījos īr pasiekti Venecuēla, kur jīems teikē globāšios valstybēs sostīnēje gyvenusīēji lietuviai. Bet Brazīnskai, norēdami pasiekti didēsnius lietuvīų centrus īr sutvarkyti savo šeimynīnius reikalus, īš Venezuēlos skrido ī Kanadā, sudētinguose aerodromų korīdoriuose īr vīšaiš kraipytose New Jorko gatvēs "paklydo" īr nepatai kē ī kitos lēktuvū līnījos aerodromā.

Ateinantį mėnesį Brazilskai turės aiškintis Imigracijos ir Naturalizacijos komisijonieriui, kaip jie pateko į JAV be reikalingos apsigyvenimo vizos. Abu Brazilskai jau prašė komisijonierių leisti jiems apsigyventi Amerikoje, kur yra pačios didžiausios lietuvių kolonijos. Amerikos lietuviai būtų dėkingi, jeigu JAV vyriausybė leistų Brazilskams apsigyventi šiame krašte. Reikia manyti, kad atsakingų Amerikos lietuvių organizacijų atstovai kreipsis į vyriausybę ir prašys, kad Brazilskams, "atklydusiems į Ameriką" būtų leista šiame krašte nuolat apsigyventi.

Kad Brazinskai nebūtų našta krašto ar vietos įstaigų administracijai perorganizuotos ir legaliai registruotos JAV Lietuvių bendruomenės vadovybė nutarė sudaryti specialų fondą Brazinskams padėti. Tuo reikalu patariame pasiskaityti Dr. Vytauto P. Dargio, registruotos ir legaliai veikiančio Bendruomenės centro valdybos pirmininko pareiškimą šios dienos Naujienų pirmame puslapyje.

Brazinskai nesusipažinę su veikiančiais Amerikos įstatymais, jie nemoka pakankamai anglų kalbos, jie negalės aiškintis komisijonieriu ir ginti savo teises. Be to, yra pagrindo manyti, kad sovietų valdžia, jau seniai pasiruošusi įsmeigti savo nagus į laisvę pasiekusius Branzinskus, bandys reikalauti, kad Brazinskai būtų atiduoti sovietų policijai. Sovietų valdžia ilgus metus kabinėjosi prie Brazinskų Turkijoje, kėlė naujus kaltinimus ir bandė įtikinti turkų vyriausybę, kad laisvės siekiantieji Brazinskai būtų rusams atiduoti. Turkų vyriausybė išklauė visų sovietų valdžios būtų ir nebūtų kaltinimų prieš Branzinskus, bet jų pačių rusams vis dėlto neatidavė. Sovietų budeliai jau seniai galando savo dantis prieš Branzinskus, bet tur-

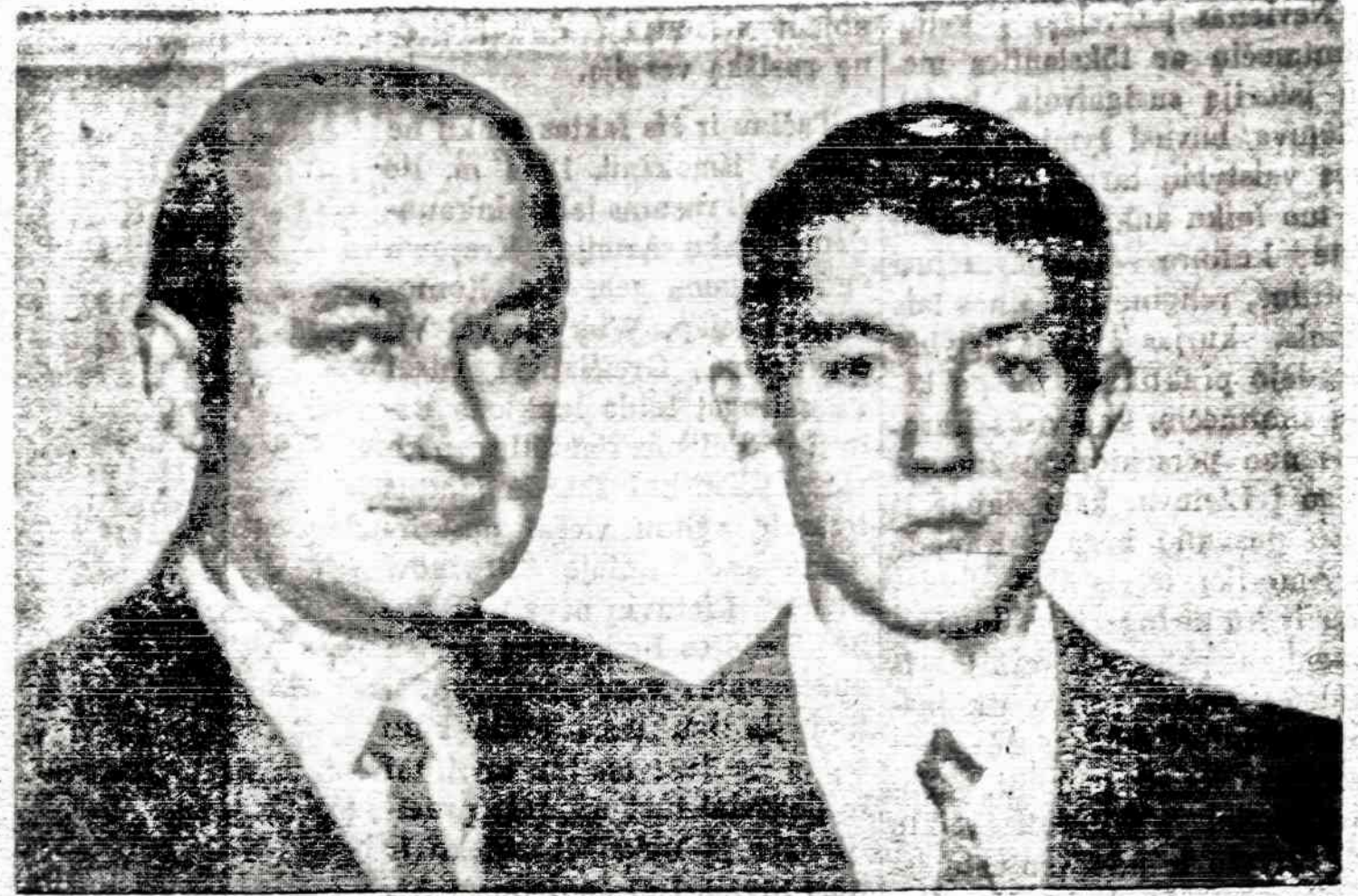
kai atsisakė tenkinti sovietinius apetitus. Turkai Braziliją neatidavė rusams, bet kai atsirado vieta laisvajame pasaulyje, tai leido jiems išvažiuoti. Balso pirmininkė Marija Rudienė juos išlydėjo iš Turkijos. Ji juos atvežė į saugią Venecuėlą ir baigė Balso misiją, liepiančią padėti lietuviams tremtiniams.

Mums atrodo, kad JAV privalėtų duoti abiem Brazilskams tremtinių teises ir leisti jiems apsigyventi Amerikoje. JAV teikė pagalbą šimtams tremtinių, niekam nepakenks, jeigu teisė čia apsigyventi bus suteikta dar vieni tremtinių porai. Tremtiniai padėjo amerikiečiams išsikovoti sau nepriklausomybę ir padėti pagrindus krašto administracijai; tremtiniai padėjo iškilti Amerikos pramonei, padėjo ir atvykusieji išvietinti Europos jauni vyrai ir moterys, bus naudingi ir Brazilskai, jeigu jiems bus suteiktos tremtinių teisės ir bus leista jiems ne tik amerikiečiams, bet ir visam pasauliui pasakyti, kokia yra žiauri ta Rusijos komunistų okupacija, kaip ji naikina tautas ir pavergtus žmones, koks bausis išnaudojimas ne tik Lietuvoje šimtmėčius gyvenusių žmonių, bet ir juos maitinusios zemės. Gimtiniame savo krašte Brazilskai buvo persekiojami, jiems burnos buvo užčiauptos, o jeigu kuris bandė prasižioti ir protestuoti prieš baisią okupantų sauvalę, tai jis buvo baudžiamas į prievartos darbo stovyklas.

Nuo pirmos okupacijos dienos iki šio meto okupantas seka, gaudo ir siūncia prievartos darbams kiekvieną, kuris drįsta pakelti balsą ar protestuoti prieš baisią savalę ir išnaudojimą. Ne vieną kartą buvo baudžiami ir Brazinskai. Jie buvo laimingi, kad ryžosi išeiti iš pragaros ištūkti. Kitos despotijos dėlto užsienin leidžia žmonėms išvažiuoti. Juos išleidavo Rusijos caras, vieną kitą išleisdavo dar ir Leninas, bet kai valstybės vairs atiteko Stalinui, tai jis ne tik neleido pavergtų kraštų gyventojams išvažiuoti, bet apsitvėrė visą Sovietų Sąjungą spygliuotomis vielomis, minuotais pasienio laukais, be griežtų pasienio sargų, prisiveisė ir pikty šunų, kurie dieną ir naktį saugo kiekvieną pasienio pėdą. Jeigu kuris bando per taip stipriai saugomą sieną bėgti, tai jis šaunamas ir persekiojamas be pasigailėjimo. Vieton vizos išvažiuoti, sovietų valdžios pasienio sargai paleidžia kulka ir užmuša vietoje.

Praeitais metais galingiausias Sovietų Sąjungos valdovas pasirašė pasižadėjamą leisti krašto gyventojams išvažiuoti į užsienį ir grįžti. Iki šio meto negirdėjome, kad sovietų valdžia, siekdama tariamos taikos, būtų nors iš didžiulio ir stropiai saugojamo kalėjimo išleidusi. Ne tik Brežnevas, bet ir kiti sovietų pareigūnai Belgrade ruošiamoje konferencijoje turės aiškintis, kodėl jie nepildė viešai ir iškilmingai pasirašytų sutarčių. Nesvarbu, kaip jie aiškinsis, bet tas reikalo nepakeis. Pavergtų žmonių rusai ir toliau neišleis. Be jie neturi teisės kabinėtis prie žmonių, kurie anksčiau, dar prieš Helsinkio aktų pasirašymą, ištrūko iš Sovietų Sąjungos nagų. Jeigu Brazinskis sovietų valdžia būtų išleidusi, tai jiems būtų nereikėję prašyti sovietų lakūnų, kad juos išvežtų į Turkiją. Kai rusai juos atvežė į Traizondą, tai jie padėjo ir išlipo, palikdami lėktuvą ir visus keleivius. Brazinskiai nedarė jokių kliūčių turkų ir Amerikos lakūnams, iš Ankaros atvežusiems Brazinskus į New Yorką.

Mums atrodo, kad reorganiztuotos JAV Lietuviu Ben-
druomenes vadovybe gerai padare, pasiryzusi suteikti
Brazinskams reikalinga parama ir jaunam Brazinskiui

Pranas ir Algirdas Brazinskai

BRAZINSKU PAREIŠKIMAS

Mielieji tautiečiai, broliai ir sesės lietuviai!

(Tsinys)

Mūsų viltis bei tikėjimą lie-
tuvių tautos išstverme ir pris-
kėlimu ypač stiprina tai, kad
nežiūrint totalios priespaudos,
teroro, propagandos, ateistinio
mū, sovietinimo ir rusinimo, ko-
munistiniams okupantams ir
jų pakalikams nepavyko nū-
traukti natūralaus ryšio tarp
lietuvių tautos generacijų. Se-
nesniosios generacijos skėmin-
damosi perdavė tautinio pasiprie-
šinimo dvasią naujosioms kar-
tomis. Suprantama, kovos prie-
monės ir būdai gali keistis ir
keičiasi pagal aplinkybes bei
laiko reikalavimus, tačiau tik-
slas lieka tas pat — laisva, ne-
priklausoma, demokratinė, vie-
tinga Lietuva. Kad dabartinis
Lietuvos jaunimas yra ne tik
persiėmęs šia rezistencine dvasi-
ja, bet ir pasiryžęs ją pakelti
naujas aukštumas ir garbinga
perduoti ateinančioms lietuvių
tautos kartoms, tatau akivaiz-
džiai liudija visa eilė ryškių
vykių ir faktų, ypač pasireišku-
sių nuo šio dešimtmečio pra-
džios.

1970 m. spalio 15 d. mes, tėvas ir sūnus Brazinskai, siekdami laisvės ir protestuodami prieš mūsų tėvynės pavergimą nukreipėme sovietų lėktuvą Turkijai. Tai buvo visoje istorijoje pirmas sėkmingas sovietų lėktuvo nukreipimas ir didelis smūgis sovietų imperijai.

Mes nenorėjome nieko sužeisti ar imti kokių nors įkaitų. Už nelaimingumų įvykius yra atsakingi čekistai, kurie su mumis puolė ir iššaukė susišaudymą lėktuve virš Turkijos teritorijos. Grumtynes virš debesų mes laimėjome, bet galėjome ir pralaimėti, kaip kad įvyko su daugeliu kitų. 1970 m. lapkričio 23 d. prasidėjęs Simo Kudirkos įvykis sujaukino visą lietuvių įsivijimą ir baigėsi laimėjimu. Deja, nepavyko mūsų bendražygininkams Simokaiciams. Čekistai nugalėjo juos lėktuve, kuriuo jie norėjo siekti laisvės. Vėliau Simokaiciai tikriausiai buvo nukankinti. 1972 m. pavasarį pavergęs Lietuvos padangę ryškiai nutvieskė Romo Kalantos ir kitų gyvųjų tautos žibintų ugnis. Po to sekė jaunimo demonstracijos Kaune, kurių viellavose buvo įrašytas didvyrio R. Kalantos šūkis — Laisvės Lietuvai!

Sovietu saugumo organams KGB pavyko pacioje Rusijoje sulaukduoti po invazijos į Čekoslovakiją 1988 m. pasirodžiusią samzdizatišką "Einamųjų įvykių kroniką". Tikslai Lietuvis tebeina "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika" ir kiti pogrindžio leidiniai. Visą tai rodo, kad lietuvių tautos rezistencija yra pavyzdys visom kitom pavergtom tautom, o taip pat engiamam rusų liaudžiai.

pasimokyti. Dilelė Amerikos lietuvių dauguma turėtų remti tokią iniciatyvą ir padėti sudaryti šiam tikslui reikalingą didesnę sumą pinigų. Brazinskaĩ viską aukojo, mums reikia bent keliais doleriais prisidėti.

(Bus daugiau)

BIRUTĒ KEMEŽAITĒ

RUSIŠKASIS KOMUNIZMAS IR IŠEIVIŲ VEIKLA

Bet kaip šiandien matome: už geležinės uždangos tikinčiųjų persekiojimas sunkėja, o iš Vatikano bei laisvųjų katalikų vedamos komunistams pataikaujančios politikos, tik vieni komunistai turi naudos. Juk tik dėl to ir mūsų kopyčia įrengta Šv. Petro Bazilikos rūsyje Romoje, buvo lautiškai apipiešta. Vysk. V. Brizgiui spaudoje išpasakojus apie numatytą "Kankinių Kopyčios" pavadinimą bei reikšmingus įrašus, nors buvo įspėtas tylėti, iš komunistinės Lietuvos į Vatikaną buvo atsiųsti du kunigai su protestu. Po to ne tik buvo uždrausti visi tie įrašai, bet net sudarytas komitetas, į kurį įėjo ne tik rusų, bet ir lenkų tos kopyčios nultaukinimui prižiūrėti. Tokiu būdu kopyčios sienoje įgraviruotas "Vilnius" tapo bereikšmiu svetimšaliams nesuprantamu žodžiu, nes po juo nebuvė paminėta "Lietuvos sostinė". Antras Vartų Motinos paveikslas buvo Vatikaniui pristatytas (lenkų pataikavimui) kaip dail. Jo nyno kurinys, po kuriuo lotyniškai parašytas pavadinimas: Mater Misericordiae. Bešinėje pusėje prie pat įėjimo sienoje matosi skirtingų tautų kalba įrašai "Marija gelbėk mus", daugiau nieko.

Turistai šnos žodžius priima kaip internacionalinį šauksmą, nes iš kurt jie gali žinoti, kad tai Sibiro lietuvių maldaknų pavadinimas? Nežinia, kokiais patriotiniais sumetimais šalia žymaus Lietuvos valdovo Vytauto Didžiojo toje koplyčioje atsirado tauras lietuvių gynoje kunigaikščio Kęstučio žudikas — Jogaila. Ar koplyčios statymo iniciatoriai nesugebėjo

surasti Lietuvai labiau nusipelniusio kunigaikščio, ar
tai buvo dar vienas reveransas lenkams kurių apstu
tai šitaip Vatikane. Šv. Tėvas Paulius VI paniekins
kankinius, nusilenkė jų budeliams. Teisingai J. Viliu-
šis (Naujienos 1975 m. rug. 10 d.) rašo "Vatikano at-
stovaujama universali krikščioniybės teorija tautybių
nemėgsta. Katalikai visi yra lygūs. Diferencija tauty-
bėmis nepageidaujama.."

Prisimenu vieną skaudų faktą: Prieš 5-rius metus, man studijuojant Rumoje, Lietuviai klierikai pasakojo, kad jiems yra skiepijama mintis, jog pirmoje vietoje jie turės būti kunigais, o paskum lietuviais. Ar tie lietuviškieji lektoriai nežino, kad tuos jaunuolius pagindė lietuvių motina ir jų gyslose pirmiausiai tekėjo lietuviškas kraujas; kad lietuvijų tauta juos davė katalikiškai bažnyčiai? Tad kaip mūsų kunigų krikščioniškoji sąžinė leidžia šitaip apiplėšti tų jaunuolių tautinę dvasią? Man; praktikuojantį katalikę, nesuprantamas toks žiaurus religinis kraštutinumas. Aš siekiu ir tebesiekiu religijos ir tautiškuoju harmonijos... Visame pasaulyje yra žinomi tik du asmenys, sugebėję tėvynės ir Kristaus (Dievo) meilę sujungti į darnią, vieningą visumą. Tai arkivyskupas (Lenkijos primas) S. Wyszyński ir Vengrijos kardinolas kankinys Jozef Mindszenty, kurie per bažnyčią stengėsi gelbėti savo tėvynę ir tautą... Ypač kardinolas Jozef Mindszenty, kuris už savo nuopelnus Katalikų Bažnyčiai ir pasauliojimą su tautai, likęs nemirštančiu pavyzdžiu ne tik Vengrijoje, bet ir visame laisvame pasaulyje. Ir mūsų šaliai juo žavisi, bet nesistengia pasekti jo pėdomis... Mūsų išeivijos dvasiškiai, Tėvai Marijonai, sudarę sąjungą su frontininkais ir lig šiol vedę nesėkmingą kovą už pavergtos Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, pagaliau surado prąga tai kovai užbaigti... Užte-

ko vieno žmoniškiesnio rusu, padėjusio platinti LKB Kroniką, ir mūsų katalikai, pasiūtę suartinti bendros nelaimės, pradėjo žiūrėti į rusų tautą naujomis akimis... 1976 rugpiūčio 2 d. "Drauge" rašoma: "Lietuvai S. Kovaliovo auka daug patarnavo. Teismo procesas ir persekiojimai parodė, kad saugumas savo darbais pajėgus suartinti lietuvių ir rusų tautas. Lietuviai katalikai dėkingi S. Kovaliovui už kilnią žmogišką širdį ir meldžia Aukščiausiąjį išvėrmės, sveikatos ir visokiariopos palaimos. Rusų disidentų aukos padėjo lietuviams pažvelgti į rusų tautą naujomis akimis, Mes sutiksime rusų mokslininką S. Kovaliovą, grįžtantį iš kalėjimo, kaip savo brolių ir geriausių prietelių."

Tikrai skaudu, kada rusų lietuviai katalikai trokšta priimti kaip savo brolių ir geriausių prietelių, o kai rusų dėl lietuviybės kalintas Sibiro kankinys J. Kreivėnas ruošėsi atvykti Chicago, tai nuo broliškų sutikimų vėlyv. V. Brizgys lietuvius atkalbėjo. ... Todėl neuostabu, kad, atsidėkodami S. Kovaliaui, Chicago Tėvų Marijonų ir frontininkų sąjunga, laimindama pavertę lietuvių tautą bendramis su rusais gyvenimui krikščioniškoje meilėje (kaip Amerika "užbaigusi" karą Vietnam), nutarė savo nesėkmingą kovą pratęsti ir išplėsti jau kita linkme... Štai kaip kun. Pr. Grašva (1976 m. birželio 12 d. Drauge) rašo:

— Ta kova nesibaigē ir nesibaigs, kol bent vienas žmogus pasaulyje bus pavergtas komunistų partijos ir diktatūros valdžios klikos. Čia ir yra pirmasis išei-
vijos uždavinys — kovą pratesti ir išplėsti, nes tai nėra tik kova už vieno žmogaus ar vienos lautos laisvę, bet
kova už žmonijos laisvę ir žmogaus ateiťį.

Tad pagal tą pirmą uždavinį, nusispioję į Lietuvos nepriklausomybės atstatymo tautinę kovą, eikime

lieti kraują ir mirtį už rusų, afrikiečių ir kitų valstybių žmonių teises! Apie tėvynės laisvę kun. Grašva nekalbja, nes atskirų tėvynių sąvoka šių dienų katalikbei nėra suprantama... Todėl visai nenustąbta, kad "Draugo" Tėvų Marijonų ir frontininkų sąjunga, apžiojusi tokį didelį (siekiama kovos) kašnį, nepajėgia jį nuryti... Tokiu atveju, žinoma, nėra lengva kun. Pr. Garšvai vesti, anot jo, "Kovą prieš komunizmą", nes (mano nuomone) tai atbula kova, todėl ir pastangos bergždžios...

To negana; fanatiskieji kovotojai už viso pasaulio krikščionių teises, ciniškai išjuokia lietuvių tautinę kovą, pastangas gelbėti tėvynę iš rusų okupacijos nagų, pavadindami tik "neapykantą rusui" kaip žmogui. Aš manau, kad tik tam įrodyti dr. Maceina čituoja frontininko dr. J. Griniaus straipsnio ištrauką, kuri tilpo "Teviškės žiburiuose". Štai ji: "Mūsųje siūlymai kovoti su rusais jau susikentę su artimo meilės principu ir tuo būdu virstą nekreikščioniškais, pereidami į rusiško žmogaus neapykantą ir asmeninį jo slėgimą, sunaikinant jo kasdieną..."

Tai matome, kaip samoningai yra slopinama okupacijos savoka ir ginamas okupantais prisidengiant krikščioniškos artimo meilės principu. Kodėl dr. J. Grinius tuo pačiu artimo meilės principu negraudino rusų, kai jie Lietuvoje vykdė baisiausą genocidą terorą?!

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

Australijos miesto Pertho Lietuvių Tautinių šokių grupė "Šatrija". Grupei vadovauja V. Miliauskienė. Jai padeda šokėja A. Pascekaitė.

Perth - W. Australia

Šių metų birželio viduryje teko lankytis Vakarų Australijoje — Perth. Gražus modernus dar jaunas miestas. Čia gyvena apie 150 lietuvių, turi apylinkės bendruomenę, kurios valdybai sumaniai vadovauja energinga O. Liutikienė; leidžia mėnesinį laikraštėlį "Žinutes". Ramovėnų rengtame Darius-Girėno minėjime įdomiai apie mūsų didvyrius kalbėjo V. Sklorys. Taut. šokių grupė "Šatrija", vad. V. Miliauskienės, atliko programą. "Šatrija" surengė jaunimo Maskaradą. Už geriausią kostiumą prizą laimėjo A. Pascekaitė. Lietuvių parapijai vadovauja kun. J. Petrauskas.

Gaila, kad jau ir taip mažą liet. koloniją negailestingai mirtis retina. Š. m. rugsėjo 7 d. mirė A. Valiukėnas. J. P.

Washingtonas. Korėjos misijonieriaus kun. Sun Myung Moon pasekėjai tikisi ateinančių septynių savo čia ruošiamam festivaliui turėti daugiau kaip 100 tūkstančių "tikinčiųjų", bet daugėja perspėjimų, kad tose miniose bus ir opozicijos balsų. Moon uždarbiauja JAV-bėse savo "misijas" rengdamas patriotiškais šūkiais, taigi ir dabar rengiamąjį pavadino — "God Bless America Festival". Moon kultū atverstų vaikų tėvai planuoja protesto demonstraciją.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
V. VALANTINAS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIA NOREIKIENĖ — VYTAUTAS ZUKAUSKAS
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.
MAISTAS IŠ EUROPOS SANDĖLIŲ.

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

JUBILIEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJIENOS šiemet sulaukė 60 metų. Minint tą sukaktį, geriant pirmos Amerikos Lietuvių dienraščio steigėjų bei Lietuvos spaudos pirmųjų spaudos pirmūnų pavyzdžius užsieniuojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos lietuviškos, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuviško reikalo renesanso.

NAUJIENOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtųjų Lietuvos laisvę, nedomina ir nesididina iš sandėrius ir okupantais ar jų igaliojimu.

NAUJIENOS palaiko visas Lietuvos demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendruomenės darbus bei tikslus.

NAUJIENOS atstovauja tyliąja lietuvių daugumą šiais pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visoms įdomios, naudingos ir reikalingos, net būtinės. Ne veltui, geroje draugijoje girti Naujienos yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija JUBILIEJINIŲ metų progą išleisti platintojų vaju kreipiasi į visus lietuvius pasiekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžius užsieniuojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos lietuviškos, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuviško reikalo renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusę metų — \$16.00, trims mėn. — \$8.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$26.00, pusę metų — \$14.00, vienam mėn. — \$2.50. Užsieniuose — \$31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitė nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu _____ dol. Naujienų prenumeratai, JUBILIEJINIŲ vajaus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS _____

ADRESAS _____

Pasikalbėjimas išvežimo įvežimo klausimais

CHICAGO. — Amerikos prekybos departamentas buvo suruošęs Chicagoje įvairiais Amerikos ekonominiais klausimais debatus. Daugiausiai "ginčytasi" įvežimo-išvežimo klausimais.

Amerikos darbininkų unijų atstovai įrodinėjo, kad įvežimas mažina darbą ir didina bedarbių skaičių. Ypačiai jie stipriai kritikavo Amerikos pramonininkus, kurie stato užsienyje įmones, ieškodami pigios darbo jėgos. Toks jų elgesys tik silpnina Amerikos ūkį ir atima darbą Amerikos darbininkams. Esą, Amerikos fabrikantų užsienyje pagamintos prekės masinai užverčia Amerikos rinką.

Fabrikantų bei prekybininkų atstovai gynė užimtą imonininkų ekonominę politiką ir įrodinėjo, kad imonių statymas užsienyje kaip tik, priešingai darbininkų atstovų nuomonei, didina prekybą su užsieniu ir sukuria daugiau darbų pačioje Amerikoje, išvežant statomoms užsienyje imonėms reikiamas mašinas, mašinų dalis, įrankius ir net specialistus. Esą, imonininkai investuodami kapitalą užsienyje, grąžina su kaupu atgal į Ameriką pelno bei dividendų pavidale, kurie investuojami čia pat Amerikoje į tyrinėjimo laboratorijas, ieškant naujų išradimų, ir į kitas sritis. Taigi, pasak fabrikantų, darbininkų unijų atstovai šaudo ne į tuos taikinius.

Vienas bankininkas sakė: "Priešingai, sustiprintas tuo būdu užsienis, kaip darbininkų atstovai sako, ne tik paduoda gaminiui ir Ameriką, bet jie tuomet išgali ir daugiau pirkti Amerikoje".

Pasak Illinoisaus valstijos gaminių išvežimo ir užsienį suteikia vienam milijonui darbininkų darbo — 20% visos darbo pasūlos. Vien tik Chicagoje 250,000 darbininkų turi darbo, gamindami išvežamus ir užsienį gaminius.

Liberalas vicepremyeras Ispanijoje

Madridas. — Karalius Juan Carlos ketvirtadienį prisiekdino į pareigas žinomą liberalą gen. leit. Manuel Gutierrez Mellado kaip naują Ispanijos vicepremyerą. Tame karaliaus žygyje įžiūrimas jaunojo monarcho planas įgyvendinti liberalėsnę politinę programą.

TRUMPAI

— Jadvyga Grybienė, sav. Solana Beach Hotel, 101 So. Aca-cia, Solana Beach, Cal. 92075, pratęsė iš anksto dviem metų savo prenumeratą ir atsiuntė malonų laišką, kuriame tarpik-ta ko taip rašoma: "Taipgi suau-čiu Mašinų fondui \$50. Toli gy-venant negaliu dalyvauti Nau-jienu parengimuose bei pikpi-kuose, tai pors tiek prisidėsiu prie leidimo bei išlaikymo. Lih-kiu Naujienoms gyvuoti daug metų, o jų bendradarbiams ir darbuotojams geros sveikatos". Dėkui už laišką, gerus linkėji-mys ir už auką.

Naujienų 62 metų sukak-ties bankete bus trumpai, bet originaliai paminėta Amerikos nepriklausomybės 200 m. su-kaktis. Banketas su turtinga programa, geromis vaišėmis ir puikia nuotaika bus spalio 24 d., sekmadienį, 5 val. Pöpiet naujoje ir labai geroje Perso-nality Lodge salėje, 6649 Ar-cer Ave., pora bloką į rytus nuo Harlem Ave., iki kurios e-na miesto autobusai. Bus įdo-mi programa, geri pietūs su šampanu ir šokiai. Kūrtiems gros lietuvių studentų orkest-ras, vadovaujamas stud. L.Dar-go. Bilietų kaina \$12.50 asme-niui.

Visi mieli tautiečiai kviečiami dalyvauti ir vietos grupėmis ar-ba pavieniui rezervuoti galimai anksčiau, kreipiantis į Kristina Austin, tel. 421-6100. Stalai yra 10 asmenų, gė. mažesnės grupės ir pavieniai asmenys gaus viet-as pagal pareikštus iš anksto arba vietoje duotus pageidavi-mus.

Charles Gogel iš Brighton Par-ko apylinkės lankėsi Naujienose pratesti savo prenumeratą. Dė-kui už vizitą, ankstyvą be ra-ginimo prenumeratos prateši-mą ir už \$5 auką Naujienų pa-ramai. Tos apylinkės tautietis užsakė "Naujienas" vieneriems metams, bet pavardės prašė ne-minėti. Dėkui. Platino "va-jaus proga Naujienos siunčia-mos" susipažinimui. 2 savaites hemokamai pagautus pagei-davimus arba platintojų atsiųs-tus galimų skaitytojų adresus. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi

Jau kuris laikas atspausdinti ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Abrose knyga aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicagoje lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus 664 psl. Kaina \$10. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvaizdas lietuvių, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, įsteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 vokiečių žmonių biografijos. Duoti dokumentai katalikiški, socialistiniai, lietuviški ir kitų organizacijų atlikti darbai, įsteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą išgauti, prašomi parašyti čekį arba Money Order

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJS DRAUGIOS

vardu ir pasiūsti:

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

PUIKI KNYGA, PARASYTA SU MEILE

LIETUVAI IR ŽEMDIRBIAMS

Dr. Juozas Dauparas. ŽEMĖS ŪKIO ŽIVETIMAS. Studija, išleis-ta Chicagoje 1966 metais paties autoriaus lėšomis. Knyga dviejų da-lių: Žemės ūkio živietimo problemos ūkininkų krašte. II dalis: Žemės ūkio živietimas Lietuvoje.

Autorius savo žodyje rašo: "Jei liūdnas lietuvių tautos likimas nebūtų sutrukęs Lietuvos nepriklausomybės gyvenimo ir nebūtų su-griovęs gražiai išaugusių ir suklestėjusių Lietuvos politinių, ekonomi-nių ir kultūrinių laimėjimų, šiandien, drąsiai galima sakyti, lietuvių tauta galėtų didžiulius ir džiugiančius savo žemės ūkio kultūros vaisiais ir prilygti pačioms iškiliosioms Europos tautom".

Knygos apie žemės ūkį atrodo tik žemdirbiams skaityti, kadangi absoliuti lietuvių tautos dauguma (88.12%) buvo ūkininkai ir po pa-sauli išlaikyti lietuvių absoliuti dauguma yra arba patys buvę ūki-ninkai, arba ūkininkų vaikai, reikia, kad ši knyga bus brangi abso-lučiai lietuvių daugumai, ypač kadangi knyga su tokia meile Lietuvos žemei parašyta, kad pradėjus skaityti nebesinori pertraukti. Knyga autorius skiria Lietuvai šiais žodžiais: "Dėkingas sūnus — myli-mai Tėvynei Lietuvai".

Knygos 300 puslapių su daug vaizdėlių ir lentelių, kaina tik \$5.00. Gaunama Naujienose.

Čekį arba Money Orderi siųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gavę pinigų, tuojau knygą pasiųsiame.

RENTING IN GENERAL
NUSOMAS
ISNUOMOJAMAS 6 kambarių ap-sildomas butas suaugusiems Marquet-te Parke už \$225 mėnesiui.
Tel. 434-7765.

ISNUOMOJAMAS 3½ kam-butas I aukšte iš fronto nuo spalio 1 d. — 3548 So. Emerald Ave., telef. LA 3-1387.

lietuviai kviečiami atkreipti sa-vo asmeniską dėmesį į Naujiēnas, gerai su jomis susipažinti ir pareikšti savo asmeniską nuomonę jas užsakant.

— P. Varis, praleidęs vasarą Glenview, Ill., apylinkėje, grįžo į Santa Monica Cal.

— Stasys Patlaba praneša, kad Lietuvių Televizijos banketas įvyks lapkričio 27, o ne 21 dieną.

— Illinois valstijos loterijos rugsėjo 23 d. traukime laimė-jų 71, 711 ir 4759 nr. spalva—žalia. World Series Bonus nu-meris 3679.

— Ljudviko G. K. Rėzos mi-nėjimas, jo 200 metų gimimo proga, ruošiamas lapkričio 14 d. Jaunimo centre. L.G.M. Rė-za buvo Karaliaučiaus univer-siteto profesorius, išvertęs šv. Raštą į lietuvių kalbą ir išvedęs lietuvių kūrėjų bei kalbą į mo-klo pasaulį.

— Žurnalas "Karys" rugsėjo numeryje talpino dr. K. R. Jur-gėlos, dr. A. Budreckio, V. La-genpušo, M. Bogutos, O. Zady-do ir K. Markaus straipsnius. Taip pat yra šaulių skyrius, ka-rinės žinios, spaudos apžvalga ir kronika. Redaktorius Z. Rau-linaitis, adm. L. Bileris, bro-dės: 341 Highland Blvd., Brook-lyn, N.Y. 11207. Kaina \$10 me-tams, atskiras nr. \$1.

— Amerikos Lietuvių Tauti-nės Sąjungos Philadelphia skyrius, visą eilę metų pasireiškęs ypatingai vertingais kultūri-niais, meniniais bei muzikaliais — vokaliniais parengimais, bu-rie visuomenės visuomet buvo šiltai priimt bei gražiai įvertinti ir mieliai laukiami, šiais me-tais spalio 2 d., septyniadienį, 7 v.v. Lithuanian Music Hall Associa-tion didžiojoje salėje, 2715 E. Al-legheny Ave., Philadelphiaje, rengia koncertą. Programoje mezosopranas Aldonas Stempu-ziene — švedienė ir smulkininkė Brigita Pumpolytė. Pianu pa-lydi. Norma Meyer. Po koncer-to pasiūlysiuoms ir šokiai sub-tiliam orkestrui palydinti.

Johanesburgo centre demonstracijos

JOHANESBURGAS. — Vals-tybės sekr. Kisingeriu bevaži-nėjant Afrikoje ir beišeikant jo-je taikos, P. Afrikos judėjieji ypatingai buvo veiklūs ir agre-syvūs. Jie P. Afrikos didžiausia-mi mieste, pačiame jo baltųjų gyvenamajame centre suruošė demonstracijas, kurios išviro riaušėmis. Vienas Johannesbur-go civilis nušovė juodį. Buvo su-inta per 400 asmenų.

Soveto mieste, kur dauguma gyvena juodžių ir kur pirmiau-sia prasidėjo neramumai, pas-kutinės riaušės buvo itin žiaurios. Buvę vartojama pistoletai bei kiti šauniniai ginklai, ašar-inės dujos, akmenys, lazdos. Riau-šininkai užpildinėjo auto maši-nas, policiją ir bandė vieną bu-są pagrobti.

Mzimhlope traukinio stotyje 500 juodžių apmėtė akmenimis traukinį ir puolė policiją.

INDIJANŲ MAZINAMA DUJŲ KAINA

Šiaurės Indijanos komunalinio bei viešojo ūkio bendrovė, pre-kiaujanti dujomis, pranešė kli-entams, jog ji ateinančių mėnesį sumažins natūralių dujų kainą. Indijanos dujų bendrovė turi iš viso 450,000 klientų ir mano su-mažinti dujų kainą 6.1 mil. dol. sumoje.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui
PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ŽEMAIS NUOSIMČIAIS MĖNESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS
DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginis 7-7747

ERDVUS mūr. 3 meg. bungalow i vakarus nuo Californijos ir 62. Nau-ji alumi, langai, did. garažas.
1½ AUKSTO mūr. Puošnus butas savininkui ir dar geros pajamos. Ar-ti 59 ir Talman.
PELNINGAS investavimas — tri-ju apartm. med. ir biznio patalpa. Žemi taksai. Brighton Parke.

SIMAITIS REALTY

Insurance. Income Tax
2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878
2 ACRES ESTATE, 8 room residence with 2 baths.
Lemont area. \$125,000.
Tel. 257-7950.

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailiūninką Chicagoje
NORMA BURŠTEINA
Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8489 (buto)
185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA.
1490 K.A.M.
Lietuvių kalbe: kasdien nuo pirma-dienio iki penktadienio 12:30—1:00 v. popiet. Septyniadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Telef.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

AR JAU PASIDARĖTE SAVO TESTAMENTĄ?

Tuo reikalu Jums gali daug padėti teisininko Prano Sulo pa-ciuosta, teisėjo Alphonse Wells peržiūrėta, "Sūduvos" išleista knyga —

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Su legaliskomis formomis
Knyga su formomis gauna-ma "Naujienų" administracijos. Knygos kaina \$3.. Su legalisko-mis formomis — \$3.50.
Užsakymus su Money orde-riu siunsti: "Naujienos", 1739 S. Halsted St., Chicago Ill. 60608.

★ Pasakyti tiesą šiais laikais yra pats svarbiausias reikalas ir būtinausias uždavinys. Dėl ties-os ir teisybės Naujienos nie-kuomet nebijojo ir nebijo kon-frontacijos, nors dabar daug kas nori įvesti madą, kad ben-dradarbiavimas su sovietais yra patriotinis aktas, paliekant su-jais konfrontaciją pavergtie-siems...
Naujienos buvo ir yra už de-mokratiją ir toleranciją. Deja, jos negali toleruoti Lietuvos okupacijos toleruoti ir palikti įvairių tipų bendradarbiautojus visiškai laisvėje.
Todėl šio pasimetimo ir ili-u-zijų laikotarpiu Naujienos yra būtinos kiekvienam lietuviui. Reikia prisidėti prie sąjūdžio padvigubinti Naujienų skaity-tojus.

SKAITYK IR KITAM "ATARI" SKAITYTI "NAUJIENAS"

Budraitis Realty Co.

PIRSTŲ — PARDUOST — NUOMOST
ĮVAIRIOS DRAUDIMAI
Maloniai jums patarnaus
BALYS BUDRAITIS
4369 ARCHER AVE. CHICAGOJE
Tel. 254-5551
1357A IR ARCHER AVE.
Tel. 257-5881

VERTINGŲ NAMŲ GALERIJA

ANT HICKORY KALNO prie ažuolyno 11 m. 7 kamb. rezidencija ir 2 auto ga-ražas. Savininkas ligonis parduoda už \$52,700.

VIENIETELĖ STILINGA 6 kamb. 9 m. rausvo mūro rezidencija ir 2 auto garažas. Puikus vidaus planas. Marquette Parke. \$29,750.

MŪRINIS — MEDINIS pajamų na-mas. 2 butai. Pirkėjui tikras radinys, Marquette Parke. \$29,900.

17 M. DIDELIS 2 aukštų mūras ir 2 auto mūro garažas. Radiant šildymas, Marquette Parke. \$38,000.

2 BUTŲ moderniai įrengtas namas už Kedzie, Iliamio parke. Virš \$4,000 pajamų. Kainuoja \$30,000.

4 BUTŲ mūras prie Maria High. Nau-jas gazu šildymas. Nauja elektra. 3 auto mūro garažas. \$44,900.

PLATUS LOTAS arti Sv. Kryžiaus tigoninės Pigos.

VALDIS

REAL ESTATE

2625 WEST 71 STREET
Tel. 737-7200; arba 737-8534

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

FETTING CONSTRUCTION

7152 South Kedzie Avenue
Nauji namai ir remonto darbai atliekami su ilgų užsakymu.
JULIUS FETTINGIS, savininkas
778-8163

HEATING AND AIR CONDITIONING

DOMAS ZUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

D. DEMESIO

12-80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$74 puseiui automobilio Liability apdraudimas pensininkams
Kreipitis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
523-5712

BEST THINGS IN LIFE

Call Frank Zapolski
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Life Insurance Company

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS

Pardavimas ir Taisykimas
2646 WEST 69th STREET
Telef. R. Epublic 7-1941

M. SIMKUS

Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Čaip pat daromi vertimai, giminių akvintai ir sąžiningai.
KLAUDIJUS PUMPUTIS
4358 S. Washenau Ave.
Tel.: 927-3559

ELEKTROS ĮRENGIMAI, PATAISYMAI

Turiu Chicago miesto leidimą, Dirbu ir užmiešiuose greit, ga-rantuoti ir sąžiningai.
KLAUDIJUS PUMPUTIS
4358 S. Washenau Ave.
Tel.: 927-3559

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDZINKAS, 4065 Archer Ave
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980